

Direkt och indirekt anföring i persiska och svenska Thackston § 54

Tänk Er att Ni vaknar på morgonen och marken är vit. När Ni går och väcker barnen (om Ni har några) säger Ni förmodligen:

Upp med er barn, *det har snöat* i natt!!! (Direkt anföring)

När Ni senare på dagen återberättar händelsen kan Ni säga:

I morse när jag vaknade såg jag att *det hade snöat* i natt. (Indirekt anföring)

Om det fortfarande snöar när Ni vaknar väcker Ni kanske istället barnen med orden:

Vakna och titta ut, *det snöar*!!! (Direkt anföring)

När Ni senare på dagen återberättar händelsen kan Ni säga:

I morse när jag vaknade såg jag att *det snöade*. (Indirekt anföring)

I svenska ändrar vi verbets TAM-form från direkt till indirekt anföring. Det gör man inte på persiska. Där behåller man alltid det direkta talets eller förnimmelsens (se, höra etc.) TAM-form.

Meningarna ovan blir alltså på persiska:

Baččehā boland bešavid, šab barf āmade!!!

Upp med er barn, det har snöat i natt!!!

Bačče = barn, boland šodan = stiga upp, šab = natt, kväll, barf = snö, āmadan = komma
barf āmade är perfekt indikativ

bešavid är presens konjunktiv som används som uppmaningsform

Emruz šobḥ ke bidar šodam didam (ke) šab barf āmade.

I morse när jag vaknade såg jag att det hade snöat i natt. (persiska = har snöat)

barf āmade, alltså fortfarande den direkta förnimmelsens TAM-form, nämligen perfekt
indikativ

Emruz = idag, bidār šodan = vakna

Bidār bešavid va birun negāh konid, barf miāyad!!!

Vakna och titta ut, det snöar!!!

bešavid är presens konjunktiv som används som uppmaningsform

birun = ute, ut, negāh kardan = titta

barf miāyad är presens indikativ

Emruz šobḥ ke bidār šodam didam (ke) barf miāyad.

I morse när jag vaknade såg jag att det snöade. (persiska = snöar)

barf miāyad, alltså fortfarande den direkta förnimmelsens TAM-form, nämligen presens indikativ

Detta fenomen ser man t.ex. i meningen:

Lākpošt čun midānest rafiḡ-aš ḥeivān-e tanbali ast goft....

'Eftersom sköldpaddan visste att hans kamrat var (persiska: är) ett slött djur sade han....'

ān ke bālā-ye deraxt bud pāyin āmade az rafiḡ-aš porsid ke xers be guš-e to če goft

'Han som var uppe i trädet kom ner och frågade sin kompis vad björnen hade viskat till honom' (Här står ke 'att' nästan som ett : och den direkta anföringens ord är helt behållna, till och med andra person)

Det finns också många exempel på indirekt anföring i Pire zan, t.ex.

Hanuz češm be ham nagozāšte bud ke did šedā-ye dar **miāyad**.

'Hon hörde att det **knackade** på dörren'

Did yek gonješk-i **ast**.

'Hon kände att det **var** kallt.'